

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

SYLABUS ZAJĘĆ Informacje ogólne

Nazwa ZAJĘĆ: PRAKTYKI WAKACYJNE	
Rodzaj ZAJĘĆ	Obowiązkowy
Wydział PUM	Wydział Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej
Kierunek studiów	Farmacja
Specjalność	-
Poziom studiów	jednolite magisterskie, pierwszego stopnia, drugiego stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Rok studiów /semestr studiów	Rok 4, semestr VII
Liczba przypisanych punktów ECTS	8
Formy prowadzenia zajęć (liczba godzin)	wykłady – 30 godzin ćwiczenia – 100 godzin
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się *	☐ zaliczenie na ocenę: ☒ opisowe ☐ testowe ☒ praktyczne ☒ ustne ☐ zaliczenie bez oceny ☐ egzamin końcowy: ☐ opisowy ☐ testowy ☐ praktyczny ☐ ustny
Kierownik jednostki	Dziekan Wydziału Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej PUM
Adiunkt dydaktyczny lub osoba odpowiedzialna za przedmiot	Dr hab. n. farm. Dorota Wątróbska-Świetlikowska
Nazwa i dane kontaktowe jednostki	Pomorski Uniwersytet Medyczny Dziekanat WFBMiML ul. Rybacka 1 70-204 Szczecin tel. 91 48 00 850, 91 48 00 854

* zaznaczyć odpowiednio, zmieniając na

Strona internetowa jednostki	https://www.pum.edu.pl/studenci/dziedkanaty/Dziedkanat---wydzial-lekarsko---biotechnologiczny-i-medycyny-laboratoryjnej/dziedkanat---kierunek-analzyka-medyczna/praktyki-analzyka-medyczna
Język prowadzenia zajęć	Polski

Informacje szczegółowe

Cele zajęć		Celem zajęć jest przygotowanie do wykonywania, wydawania i oceny jakości stałych postaci leku (tabletki, granulaty, kapsułki) i leków parenteralnych – w skali przemysłowej i aptecznej.
Wymagania wstępne w zakresie	Wiedzy	Określenie przedmiotów wprowadzających: technologia postaci leku I, chemia ogólna i nieorganiczna, chemia fizyczna, chemia analityczna, chemia organiczna, fizjologia, anatomia, patofizjologia, biochemia, mikrobiologia, chemia leków, technologia informacyjna, szkolenie biblioteczne, statystyka, kwalifikowana pierwsza pomoc, praktyka apteczna w aptece ogólnodostępnej
	Umiejętności	student potrafi charakteryzować i opisywać podstawowe postacie leku, sporządzać lek recepturowy, zna podstawowe zasady doboru właściwej postaci leku w terapii, zna technologie niejałowych płynnych i półstałych postaci leku oraz technologie leków do oczu; potrafi korzystać z farmakopei; potrafi dokonać kontroli dawek, pracować w warunkach aseptycznych i wykonać lek w warunkach aseptycznych, zna asortyment produktów leczniczych w aptece ogólnodostępnej; potrafi wyszukać w piśmiennictwie informacje naukowe; zna rodzaje i właściwości roztworów oraz ciał stałych; jest w stanie zdefiniować i objaśnić procesy utleniania i redukcji; zna fizykochemię układów wielofazowych i zjawisk powierzchniowych; zna podział związków węgla i zasady nomenklatury związków organicznych; zna systematykę związków organicznych według grup funkcyjnych i potrafi opisać właściwości podstawowych grup związków organicznych; zna problem polimorfizmu; posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy o właściwościach substancji nieorganicznych w farmacji; umie dobrać metodę analityczną do rozwiązania konkretnego zadania analitycznego; potrafi mierzyć lub wyznaczać wielkości fizykochemiczne; posiada podstawową wiedzę na temat anatomii i fizjologii organizmu ludzkiego; zna właściwości fizykochemiczne substancji leczniczych wpływające na aktywność biologiczną leków; zna metody klasyczne i instrumentalne stosowane w ocenie jakości substancji do celów farmaceutycznych oraz w analizie ilościowej w produktach leczniczych; rozumie znaczenie leku syntetycznego w systemie opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie; zna podstawowe kategorie leków oraz problem ochrony patentowej; jest w stanie opisać

		wpływ chemioterapeutyków, środków dezynfekcyjnych i antyseptycznych na drobnoustroje; zna metody postępowania aseptycznego oraz uzyskiwania jałowości produktów leczniczych, substancji i materiałów; potrafi przeprowadzać kontrolę mikrobiologiczną leków oraz wykorzystywać metody mikrobiologiczne w ocenie skuteczności dezynfekcji i sterylizacji.
	Kompetencji społecznych	Otwartość na wiedzę, nawyk samokształcenia, praca w grupie, świadomość wysokich wymagań w pracy przyszłego farmaceuty.

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
lp. efektu uczenia się	Student, który zaliczył ZAJĘCIA wie/umie/potrafi:	SYMBOL (odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku)	Sposób weryfikacji efektów uczenia się*
W01	zna zasady Dobrej Praktyki Wytwarzania i dokumentowania prowadzonych procesów technologicznych	C.W32	S, PS
W02	zna i rozumie wpływ parametrów procesu technologicznego na właściwości postaci leku;	C.W31	S, PS
W03	zna i rozumie czynniki wpływające na trwałość leku, procesy, jakim może podlegać lek podczas przechowywania, oraz metody badania trwałości produktów leczniczych;	C.W30	S, PS
W04	zna i rozumie metody badań oceny jakości postaci leku;	C.W29	S, PS
W05	zna rodzaje opakowań i systemów dozujących oraz wie, jak dokonywać ich doboru w celu zapewnienia odpowiedniej jakości leku;	C.W28	S, PS
W06	zna właściwości funkcjonalne substancji pomocniczych i wie, jak dokonywać ich doboru w zależności od rodzaju postaci leku	C.W27	S, PS
W07	zna metody postępowania aseptycznego oraz uzyskiwania jałowości produktów leczniczych, substancji i materiałów;	C.W26	S, PS
W08	zna metody sporządzania płynnych, półstałych i stałych postaci leku w skali laboratoryjnej i przemysłowej oraz zasady pracy urządzeń do ich wytwarzania;	C.W25	S, PS
W09	zna i rozumie podstawowe procesy technologiczne oraz urządzenia stosowane w technologii wytwarzania	C.W24	S, PS

	postaci leku;		
W10	zna wymagania stawiane różnym postaciom produktów leczniczych, w szczególności wymagania farmakopealne;	C.W23	S, PS
W11	zna nazewnictwo, skład, strukturę i właściwości poszczególnych postaci leku;	C.W22	S, PS
U01	określa właściwy sposób aplikacji leku, z uwzględnieniem jego właściwości;	D.U43	S, PS
U02	wykonuje badania w zakresie oceny jakości postaci leku i obsługuje odpowiednią aparaturę kontrolno-pomiarową oraz interpretuje wyniki badań jakości produktu leczniczego;	C.U34	S, PS
U03	planuje cykl wytwarzania podstawowych stałych postaci leku oraz pozajelitowych postaci leku, z uwzględnieniem warunków wytwarzania oraz rodzaju aparatury;	C.U32	S, PS
U04	wykonuje preparaty w warunkach aseptycznych i wybiera metodę wyjaławiania;	C.U30	S, PS
U05	korzysta z farmakopei, receptariuszy i przepisów technologicznych, wytycznych oraz literatury dotyczącej technologii i jakości postaci leku, w szczególności w odniesieniu do leków recepturowych;	C.U27	S, PS
U06	przygotowuje wyniki badań analitycznych do dokumentacji rejestracyjnej substancji i produktów leczniczych;	C.U21	S, PS
U07	wykrywa kwalifikujące się do zgłoszenia do nadzoru farmaceutycznego wady jakościowe produktu leczniczego na podstawie jego obserwacji	C.U13	S, PS
U08	charakteryzuje czynniki, które wpływają na trwałość postaci leku, oraz dokonuje doboru właściwego opakowania bezpośredniego i warunków przechowywania	C.U12	S, PS
U09	ocenia właściwości aplikacyjne leku na podstawie jego składu i doradza właściwy sposób użycia, w zależności od postaci leku	C.U11	S, PS
U10	wyjaśnia znaczenie formy farmaceutycznej i składu produktu leczniczego dla jego działania	C.U10	S, PS
K01	posiada umiejętność pracy w zespole	B.K3	

K02	wyciąga i formułuje wnioski z własnych pomiarów i obserwacji;	B.K2	O
K03	posiada nawyk korzystania z technologii informacyjnych do wyszukiwania i selekcjonowania informacji;	B.K1	

Tabela efektów UCZENIA SIĘ w odniesieniu do formy zajęć

Ip. efektu uczenia się	Efekty uczenia się	Forma zajęć						
		Wykład	Seminarium	Ćwiczenia	Ćwiczenia kliniczne	Symulacje	E-learning	Praktyki zawodowe
W01	C.W32	x		x				
W02	C.W31	x		x				
W03	C.W30	x		x				
W04	C.W29	x		x				
W05	C.W28	x		x				
W06	C.W27	x		x				
W07	C.W26	x		x				
W08	C.W25	x		x				
W09	C.W24	x		x				
W10	C.W23	x		x				
W11	C.W22	x		x				
U01	D.U43	x		x				
U02	C.U34	x		x				
U03	C.U32	x		x				
U04	C.U30	x		x				
U05	C.U27	x		x				
U06	C.U21	x		x				
U07	C.U13	x		x				
U08	C.U12	x		x				
U09	C.U11	x		x				
U10	C.U10	x		x				
K01	B.K3	x		x				
K02	B.K2	x		x				
K03	B.K1	x		x				

TABELA TREŚCI PROGRAMOWYCH

Ip. treści programowej	Treści programowe	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się do ZAJĘĆ
wykłady	Technologia pozajelitowych postaci leku: 1. Charakterystyka i wymagania stawiane lekom pozajelitowym; 2. Woda do wstrzykiwań; 3. Zasady sporządzania leków pozajelitowych w warunkach apteki szpitalnej i przemysłowych - antyseptyka, aseptyka, metody wyjaławiania, metody	30 godz.	

	kontroli leków pozajelitowych; 4. Charakterystyka i wytwarzanie płynów infuzyjnych: krwiozastępcze, do odwadniania i nawadniania organizmu, do regulacji zaburzeń elektrolitowych, roztwory glukozy, izotoniczny roztwór chlorku sodu, roztwór Ringera, roztwory do dializ; 5. Leki iniekcyjne: roztwory i zawiesiny - wymagania, drogi podania, sposób sporządzania i opakowania, substancje pomocnicze, zwiększanie rozpuszczalności substancji leczniczych, przedłużone działanie - roztwory olejowe, zawiesiny, zawiesiny dwufazowe, preparaty insuliny; 6. Substancje suche i liofilizacja; 7. Mieszanki do żywienia pozajelitowego; 8. Liposomy - charakterystyka, sposób sporządzania, terapia celowana. Technologia stałych postaci leku i związane zagadnienia biofarmaceutyczne: 1. Procesy jednostkowe (granulowanie, tabletkowanie, powlekanie, suszenie); rodzaje tabletek, drażownice i drażowanie, granulacja, suszenie i powlekanie w warstwie fluidalnej, substancje powlekające; 2. Granulaty - charakterystyka, metody wytwarzania, substancje pomocnicze, metody kontroli; 3. Peletki - charakterystyka, metody wytwarzania; 4. Tabletki (doustne, do stosowania w jamie ustnej, do sporządzania roztworów i zawiesin, powlekane i niepowlekane, substancje pomocnicze); 5. Kapsułki żelatynowe: miękkie i twarde, modyfikacja uwalniania, wielokompartментowe postaci leku; 6. Doustne postaci leku o modyfikowanym uwalnianiu: dojelitowe i o przedłużonym uwalnianiu - metody wytwarzania, rola substancji pomocniczych; 7. Metody kontroli tabletek i kapsułek		
ćwiczenia	Przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych - praktycznych: Technologia pozajelitowych postaci leku: 1. Określanie składu elektrolitowego płynów do podania pozajelitowego i obliczanie ich ciśnienia osmotycznego; 2. Sporządzanie podstawowych roztworów do wlewu dożylnego: płyny elektrolitowe, osmoterapeutyki, nawadniające mieszanki pediatryczne, płyny zawierające glukozę - problemy technologiczne; 3. Roztwory do wstrzykiwań: sporządzanie roztworu, dozowanie do fiolek i ampulek, solubilizacja, koncentraty, liofilizacja; 4. Metody wyjaławiania: wyjaławianie przez	100 godz.	

	sączenie i termiczne, metody kontroli urządzeń wyjaławiających; 5. Łączenie leków pozajelitowych i rozwiązywanie niezgodności farmaceutycznych; 6. praca w warunkach aseptycznych; 7. Kontrola jakości leków pozajelitowych - kontrola jałowości, zanieczyszczenia nierozpuszczalne, pH, ciśnienie osmotyczne, stężenie glukozy i produktu rozkładu, szczelność ampulek; 8. Rodzaje opakowań do leków pozajelitowych Technologia doustnych stałych postaci leku: 1. Granulaty: otrzymywanie granulatów i masy tabletkowej, konstrukcja i obsługa mieszalników, granulatora tarczowego, oscylacyjnego, granulacja w warstwie fluidalnej, kontrola granulatów (zawartość wilgoci, sypkość, objętość nasypowa, analiza sitowa, czas rozpadu, wytrzymałość mechaniczna, badanie skuteczności środka poślizgowego); 2. Otrzymywanie tabletek. Tabletkowanie bezpośrednie, tabletkowanie granulatu, konstrukcja i obsługa tabletkarki.; 3. Kontrola tabletek (ocena wizualna, wymiary i masa, twardość, ścieralność, czas rozpadu, szybkość uwalniania); 4. Powlekanie tabletek otoczką z polimeru w bębnie perforowanym i w warstwie fluidalnej; 5. Otrzymywanie peletek Technologia pozajelitowych postaci leku: 1. Określanie składu elektrolitowego płynów do podania pozajelitowego i obliczanie ich ciśnienia osmotycznego; 2. Sporządzanie podstawowych roztworów do wlewu dożylnego: płyny elektrolitowe, osmoterapeutyki, nawadniające mieszanki pediatryczne, płyny zawierające glukozę - problemy technologiczne; 3. Roztwory do wstrzykiwań: sporządzanie roztworu, dozowanie do fiolek i ampulek, solubilizacja, koncentraty, liofilizacja; 4. Metody wyjaławiania: wyjaławianie przez sączenie i termiczne, metody kontroli urządzeń wyjaławiających; 5. Łączenie leków pozajelitowych i rozwiązywanie niezgodności farmaceutycznych; 6. praca w warunkach aseptycznych; 7. Kontrola jakości leków pozajelitowych - kontrola jałowości, zanieczyszczenia nierozpuszczalne, pH, ciśnienie osmotyczne, stężenie glukozy i produktu rozkładu, szczelność ampulek; 6. Rodzaje opakowań do leków pozajelitowych	

Zalecana literatura:	
Literatura podstawowa	
1. Sznitowska M. (red.), Farmacja Stosowana. Technologia postaci leku. Podręcznik dla studentów farmacji, PZWL, Warszawa 2017; Farmakopea Polska 2. XI; Martindale: The Complete Drug Reference; Kibbe A, Handbook of pharmaceutical excipients. American Pharmaceutical Association, 38 wyd. Washington 3. Pharmindex, 4. Leki Współczesnej Terapii, 5. R. Jachowicz: Postać leku: Optymalizacja leków doustnych i do oczu, PZWL Warszawa	
Literatura uzupełniająca	
1. Encyclopedia of Pharmaceutical Technology, red. J. Swarbrick, Informa Healthcare, New York 2007; 2. Farmakopee: amerykańska i brytyjska; 3. Agalloco J, Advanced aseptic processing technology, Informa Healthcare, New York 2010; Loyd V, 4. Ansel's pharmaceutical dosage forms and drug delivery systems. Wolters Kluwer Health, Philadelphia 2011; 5. Ranade V, Drug delivery systems. CRC Press, Boca Raton 2004; 6. Yoshioka S, Stability of drugs and dosage forms. Kluwer Academic, New York 2000	

Nakład pracy studenta	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]
	W ocenie (opinii) nauczyciela
Godziny kontaktowe z nauczycielem	110
Przygotowanie do ćwiczeń/seminarium	20
Czytanie wskazanej literatury	10
Napisanie raportu z laboratorium/ćwiczeń/przygotowanie projektu/referatu itp.	5
Przygotowanie do kolokwium/kartkówki/zaliczenia	10
Przygotowanie do egzaminu	10
Inne	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	165
Punkty ECTS	8
Uwagi	

*Przykładowe sposoby weryfikacji efektów uczenia się:

EP – egzamin pisemny

EU – egzamin ustny

ET – egzamin testowy

EPR – egzamin praktyczny

K – kolokwium

R – referat

S – sprawdzenie umiejętności praktycznych

RZC – raport z ćwiczeń z dyskusją wyników

O – ocena aktywności i postawy studenta
SL – sprawozdanie laboratoryjne
SP – studium przypadku
PS – ocena umiejętności pracy samodzielnej
W – kartkówka przed rozpoczęciem zajęć
PM – prezentacja multimedialna
i inne